

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології
Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи

Мельник Л.П.

Гевчук Н.С.

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
З КУРСУ
СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Кам'янець-Подільський

2013 рік

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології
Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
З КУРСУ
СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

студента _____ групи

на 20___ / 20___ навчальний рік

Кам'янець-Подільський
2013 рік

УДК 37.013.42 (075.8)
ББК 74.00 я73
Г 27

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(протокол № 7 від 29 квітня 2013 року).*

Рецензенти:

Гомонюк О.М., доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та педагогіки Хмельницького національного університету.

Кучинська І.О., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Робочий зошит з курсу соціальної педагогіки: навчально-методичний посібник / [упоряд. Мельник Л.П., Гевчук Н.С.]. Кам'янець-Подільський: Медобори, 2013. – 74с.

Робочий зошит з курсу соціальної педагогіки є спробою допомогти студентів у підготовці до практичних та лабораторних занять із дисципліни.

Цей зошит надасть змогу студентам систематизувати поданий їм лекційний матеріал, доцільно та раціонально опрацювати його, набути необхідних знань, умінь та навичок при розв'язанні соціально-педагогічних ситуацій.

Окрім цього, у зошиті запропоновані творчі завдання, які можуть бути виконані студентами в ході самого заняття, обговорені ними спільно, представлені життєві соціально-педагогічні проблеми, розв'язання яких дасть змогу студентам набути практичних навичок, активізувати критичне мислення та проявити нестандартний підхід до вирішення ситуації.

До робочого зошита додається диск із електронним варіантом необхідної літератури з соціальної педагогіки.

Цей зошит рекомендовано для підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" спеціальності "Соціальна педагогіка", «Практична психологія» та «Соціальна допомога».

Робочий зошит з курсу соціальної педагогіки адресовано студентам вищих педагогічних навчальних закладів.

Робочий зошит укладено у відповідності до типової програми «Соціальна педагогіка» (О.В. Безпалько, М.Г. Соляник) – Соціальна педагогіка: типові програми соціально-педагогічних дисциплін. / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 380 с.

УДК 37.013.42 (075.8)
ББК 74.00 я73
Г 27

©Мельник Л.П., Гевчук Н.С., 2013

ЗМІСТ

<i>Модуль I. Теоретичні основи соціальної педагогіки</i>	5
Практичне заняття №1. Сутність соціальної педагогіки як науки.....	5
Лабораторне заняття №1. Діагностика професійно-важливих якостей соціального педагога.....	8
Лабораторне заняття №2. Волонтерський рух в Україні.....	8
Практичне заняття №2. Історичний досвід соціально-педагогічної діяльності в Україні.....	9
Практичне заняття №3. Особливості соціальної підтримки населення в Україні в кінці ХІХ на початку ХХ століття.....	11
Практичне заняття №4. Провідні категорії соціальної педагогіки.....	13
Лабораторне заняття №3. Зміст та форми соціального виховання.....	15
Лабораторне заняття №4. Характеристика соціального обслуговування.....	16
<i>Модуль II. Характеристика соціально-педагогічної діяльності</i>	18
Практичне заняття №5. Зміст і напрями соціально-педагогічної діяльності.....	18
Практичне заняття №6. Характеристика суб'єктів та об'єктів соціально-педагогічної діяльності.....	19
Лабораторне заняття №5. Поняття принципів соціально-педагогічної діяльності.....	20
Практичне заняття №7. Поняття педагогічних методів соціальної педагогіки.....	22
Лабораторне заняття №6. Психологічні методи в СПД.....	23
Лабораторне заняття №7. Власне методи соціальної педагогіки.....	25
Практичне заняття №8. Ресурси як умова забезпечення діяльності.....	28
Лабораторне заняття №8. Використання міжсекторної взаємодії в ресурсному забезпеченні СПД.....	29
<i>Модуль III. Соціально-педагогічна робота з сім'єю</i>	30
Практичне заняття №9. Сім'я як мала група та соціальний інститут.....	30
Лабораторне заняття №9. Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини.....	32
Лабораторне заняття №10. Методи та форми роботи соціального педагога з різними типами сімей.....	32
Практичне заняття №10. Зміст та форми роботи з дітьми, позбавлених батьківського піклування.....	35
Практичне заняття №11. Соціально-педагогічна робота в закладах інтернатного типу.....	36
Лабораторне заняття №11. Інноваційні форми опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.....	37
<i>Модуль IV. Соціальна реабілітація дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями</i>	39
Практичне заняття №12. Соціально-психологічні особливості дітей з обмеженими функціональними можливостями.....	39
Практичне заняття №13. Соціально-педагогічна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями.....	40

Лабораторне заняття №12. Корекційно-освітня діяльність соціального педагога з розвитку, виховання та навчання дітей-інвалідів.....	42
Модуль V. Девіації як соціально-педагогічна проблема.....	45
Практичне заняття №14. Соціальні відхилення в розвитку і вихованні дитини.....	45
Практичне заняття №15. Делінквентна поведінка неповнолітніх.....	45
Лабораторне заняття №13. Особливості діагностики патохарактерологічної поведінки.....	46
Практичне заняття №16. Сучасні підходи до профілактики негативних явищ в молодіжному середовищі.....	48
Лабораторне заняття №14. Сучасні підходи у сфері охорони здоров'я та його популяризації.....	49
Модуль VI. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в територіальній громаді.....	51
Практичне заняття №17. Сучасні підходи до розуміння громади.....	51
Лабораторне заняття №15. Складання карти громади.....	52
Практичне заняття №18. Робота соціального педагога у загальноосвітніх закладах.....	53
Практичне заняття №19. Соціальне становлення молоді в Україні.....	54
Лабораторне заняття №16. Соціальні служби для сім'ї, дітей та молоді як інститути реалізації молодіжної політики.....	55
Список основної літератури.....	57
Список додаткової літератури.....	58
Додатки.....	60

МОДУЛЬ I. Теоретичні основи соціальної педагогіки.

Практичне заняття №1. (2год)

Тема: Сутність соціальної педагогіки як науки.

Питання для обговорення:

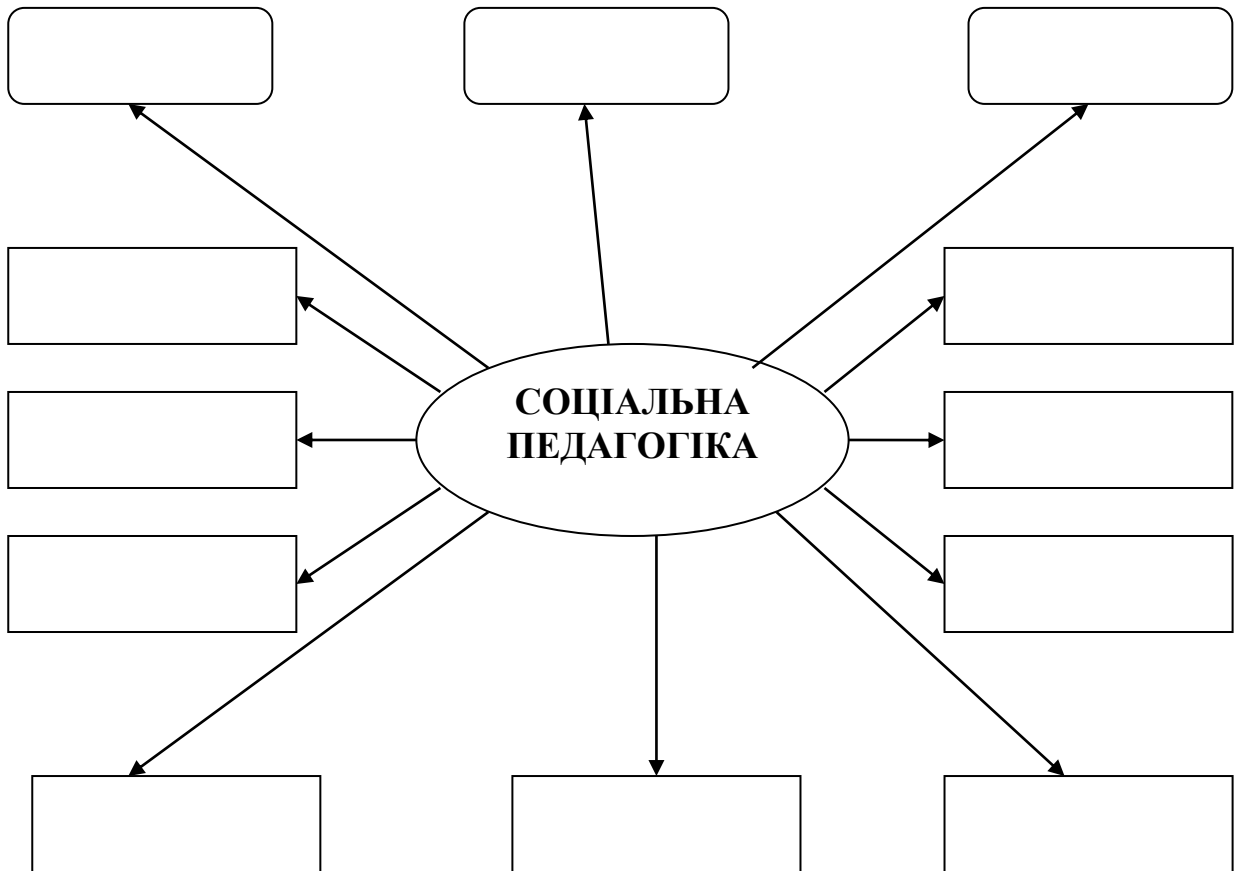
1. Предмет, завдання та функції соціальної педагогіки.
2. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та галузями суспільної практики.
3. Місце соціальної педагогіки в системі педагогічних наук.

Завдання до заняття:

1. Дайте власне визначення соціальній педагогіці, як науці -

2. Заповніть схему та обґрунтуйте зміст та особливості взаємодії соціальної педагогіки з кожною окремою наукою та галуззю суспільної практики.

3. Написати есе на тему: «Місце соціальної педагогіки в системі наук про людину».

4. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Віктимологія

Педагогіка

Психологія

Соціологія

Соціальна педагогіка

Соціальний педагог

Література: 1, 3, 10, 25 - основна; 17, 37 – додаткова.

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №1. (2год)

Тема: Діагностика професійно-важливих якостей соціального-педагога.

Завдання до заняття:

1. Провести дослідження якостей, що характеризують ставлення соціального педагога до інших людей. (Експрес-діагностика емпатії, Самооцінка рівня сформованості і розвитку комунікативних вмінь).
2. Провести дослідження якостей, що характеризують ставлення соціального педагога до педагогічної діяльності. (Тест «Чи організована Ви людина?», тест «Наскільки Ви самостійні?»)
3. Провести дослідження якостей, що характеризують ставлення соціального педагога до себе. (Тест-опитувальник «Визначення рівня самооцінки», тест Райдаса «Впевненість у собі»).

Література: 7, 16 - основна.

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №2. (2год)

Тема: Волонтерський рух в Україні.

Питання для обговорення:

1. Причини появи та розвитку волонтерства на сучасному етапі розвитку суспільства.
2. Характеристика основних груп волонтерів.
3. Особливості мотивації волонтерів до соціально-педагогічної діяльності.

Завдання до заняття:

1. Скласти «професійний портрет» волонтера за такими характеристиками: якості, навички, напрями роботи.

Якості

Навички

Напрями роботи

2. *Волонтер* Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Волонтерство

Волонтерський рух

Література: 17- основна; 26, 49 – додаткова.

НОТАТКИ

Практичне заняття №2. (2год)

Тема: Історичний досвід соціально-педагогічної діяльності в Україні.

Питання для обговорення:

1. Розвиток благодійництва у Київській Русі.
2. Традиції соціальної підтримки населення за часів козацтва.
3. Роль діяльності українських братств у соціальній підтримці населення.
4. Сільська громада як осередок соціального захисту нужденних.

Завдання до заняття:

I. Виконайте тестові завдання:

1. Добродійність поділяється на кілька типів:

- а) індивідуальну, конфесійну та групову;
- б) етнічну, міжетнічну, міжнаціональну;
- в) добровільну, мимовільну, примусову.

2. Соціальна підтримка незаможних учнів в Україні у XVII – XVIII столітті здійснювалася головним чином:

- а) церковними братствами;
- б) католицькими єзуїтськими колегіями;
- в) мандрівними ченцями-вчителями.

3. Конфесійна добродійність XIX століття включала (вибрати максимальну кількість правильних варіантів):

- а) «будинки для подорожніх»;
- б) добродійні обіди;
- в) лікарні і притулки при монастирях;
- г) вивчення Закону Божого у школах;
- е) можливість запрошення священника до лікарень для виконання Святих таїнств.

4. У XVIII столітті у Російській імперії склалися такі напрями добродійності:

- а) індивідуальна, групові і фронтальна;
- б) конфесійна, позаконфесійна та міжконфесійна;
- в) державна, земсько-церковно-прихідська і приватна;
- г) губерньська, повітова, міська, сільська.

5. Перший в історії науки соціально-педагогічний експеримент було здійснено:

- а) А.Макаренком;
- б) Р.Оуеном;
- в) Й.Песталоцці;
- г) М.Монтенем.

II. Напишіть продовження української народної казки «Наймит і пан»:

Було це давно. Бідняк став проситися до багача на службу.

— Робітники мені потрібні, але що ти вмєш робити? — запитав вельможа.

— Я варити і пекти можу, копати, молотити, худобу пасти,— відповів бідняк.

— А яку ти плату бажаєш за свою службу у мене за рік?

— Та небагато. Будете мене одягати, годувати та дванадцять рублів на рік давати.

Багачу сподобалось, що бідняку багато платити не треба, і взяв його до себе на службу.

На другий день, лише почало світати, встали всі слуги, а потім піднялись і господарі.

Дивляться, а нового робітника не видно. В полудень господар розізлився, пішов будити нового наймита. Відкрив двері, дивиться, а той сидить голий, склавши руки, на постелі.

— Це ти мені так служиш? А наймит відповідає:

— Пане, я тебе з самого ранку чекаю, а ти, очевидно, забув про нашу умову.

— Яку умову?

— Так ти ж обіцяв, що мене вбирати і годувати будеш, так ось я жду, коли ти прийдеш мене вбрати і нагодувати.

III. Підготуйте доповідь на одну із запропонованих тем:

1. Князь Володимир як засновник системи соціальної опіки.
2. «Руська Правда» Ярослава Мудрого – прообраз сучасних соціальних програм.
3. Питання соціальної підтримки в «Духовній» Володимира Мономаха.
4. Соціальна підтримка населення за часів Російського Царату.

Література: 9, 18 - основна; 1, 52– додаткова.

НОТАТКИ

Практичне заняття №3. (2год)

Тема: Особливості соціальної підтримки населення в Україні в кінці XIX на початку XX століття.

Питання для обговорення:

1. Соціальне значення діяльності товариства Червоного Хреста.
2. Соціально-педагогічна діяльність у 20-30 роки XX ст.
 - 2.1. Досвід ресоціалізації неповнолітніх в педагогічній діяльності А.С.Макаренка.
 - 2.2. Соціально-педагогічна діяльність С. Т. Шацького.
3. Особливості соціально-педагогічної практики у 60-80 роки XX ст.
4. Характеристика соціально-педагогічної практики на сучасному етапі розвитку суспільства.

Завдання до заняття:

1. Скласти хронологічну таблицю розвитку соціально-педагогічної практики в Україні.

Дата	Подія

Завдання до заняття:

1. Проаналізувати з соціально-педагогічних позицій основні теорії соціалізації в західній соціології.

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Акомодація

Асиміляція

Екстеріоризація

Ідентифікація

Імпринтінг

Інтеріоризація

Конформізм

Наслідування

Рефлексія

Соціалізація

Соціальна адаптація

Соціальна профілактика

Соціальне середовище

Література: 3, 4, 11, 14 - основна; 17, 19, 22– додаткова.

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №3. (2год)

Тема: Зміст та форми соціального виховання.

Питання для обговорення:

1. Сутність соціального виховання.
2. Види соціального виховання.
3. Зміст соціального виховання на різних етапах розвитку суспільства.

Завдання до заняття:

1. Скласти опорний конспект для характеристики соціальної реабілітації та ресоціалізації.
-
-
-
-

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Соціальне виховання

Соціальна реабілітація

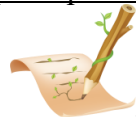
Ресоціалізація

Література: 10, 15, 20 - основна; 8, 33, 35– додаткова.

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №4. (2год)

Тема: Характеристика соціального обслуговування.

Завдання до заняття:

1. Поняття та види соціальних послуг.
2. Визначити споживачами яких соціальних послуг Ви є.
3. Розробити макет соціальної реклами:

Презентація рекламної продукції має здійснюватись відповідно до плану:

- Тема..
- Проблема, на вирішення якої спрямована реклама.
- Мета.
- Цільова аудиторія.
- Місця розповсюдження.
- Актуальні потреби цільової аудиторії, на які спиралась при розробці реклами.
- Основна ідея.
- Основні форми, методи та прийоми рекламного впливу.
- Механізм дії закладеної в рекламну продукцію інформації.
- Очікувані результати від використання даного зразка рекламної продукції.

Завдання для самостійної роботи:

1. Користуючись Законом України «Про соціальні послуги» заповнити таблицю:

Види послуг	Приклади послуг	Де і ким вони можуть надаватися

Література: 1, 10, 11, 16 - основна; 27, 44– додаткова.

Форма контролю: контрольна робота.

НОТАТКИ

МОДУЛЬ II. Характеристика соціально-педагогічної діяльності.

Практичне заняття №5. (2год)

Тема: Зміст і напрями соціально-педагогічної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Сутність понять «соціально-педагогічна-діяльність» та «соціально-педагогічна робота».
2. Структура соціально-педагогічної діяльності.
3. Зміст етапів соціально-педагогічної діяльності.

Завдання до заняття:

1. Підготувати реферат на одну із запропонованих тем:
 - 1.1. Інноваційні форми соціально-педагогічної діяльності.
 - 1.2. Нормативно-правові основи соціально-педагогічної діяльності.
2. Побудувати схему інфраструктури соціально-педагогічної діяльності. Розкрити принципи її структурування.

Література: 11, 28, 29 - основна; 8, 11, 17– додаткова.

НОТАТКИ

Практичне заняття №6. (2год)

Тема: Характеристика суб'єктів та об'єктів соціально-педагогічної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Суб'єкти СПД (державні організації, недержавні організації, фізичні особи).
2. Характеристика та класифікація об'єктів СПД.

Завдання до заняття:

1. Заповнити таблицю «Суб'єкти соціально-педагогічної діяльності»

Державні організації	Недержавні організації	Фізичні особи

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Соціально-педагогічна діяльність

Суб'єкти СПД

Недержавні організації

Благодійний громадський фонд

Об'єкти СПД

Література: 2, 3, 10 - основна; 35, 36, 37– додаткова.

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №5. (2год)

Тема: Поняття принципів соціально-педагогічної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Класифікація принципів СПД.
2. Характеристика групи психологічних принципів.
3. Роль організаційних принципів.
4. Специфічні принципи СПД.

Завдання до заняття:

1. Підібрати приклади реалізації принципів СПД на практиці. (Підібрати соціально-педагогічну ситуацію і визначити якими принципами Ви будете в ній керуватися)
2. Заповнити таблиці:

«Спільні та відмінні риси між діяльністю соціального педагога та вчителя»

Соціальний педагог		Вчитель	
Відмінні риси	Спільні риси	Відмінні риси	Спільні риси

«Спільні та відмінні риси між діяльністю соціального педагога та волонтера»

Соціальний педагог		Волонтер	
Відмінні риси	Спільні риси		Відмінні риси

«Спільні та відмінні риси між діяльністю соціального педагога та психолога»

Соціальний педагог		Психолог	
Відмінні риси	Спільні риси		Відмінні риси

«Спільні та відмінні риси між діяльністю соціального педагога та соціального працівника»

Соціальний педагог		Соціальний працівник	
Відмінні риси	Спільні риси		Відмінні риси

Література: 10, 26, 27 - основна; 18, 19– додаткова.

НОТАТКИ

Практичне заняття №7. (2год)

Тема: Поняття педагогічних методів соціальної педагогіки.

Питання для обговорення:

1. Методи формування свідомості.
2. Методи організації діяльності.
3. Методи стимулювання діяльності.
4. Методи самовиховання.

Завдання до заняття:

1. Написати есе на тему: «Методи виховання в моєму житті»

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Переконання

Навіювання

Приклад

Тренування

Прогнозування

Заохочення

Схвалення

Самоаналіз

Самоосуд

Самонавіювання

Література: 3, 4, 11 - основна; 1, 19– додаткова

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №6. (2год) Тема: Психологічні методи в СПД.

Завдання до заняття:

1. Провести аналіз даних соціометрії на прикладі одного класу (Додаток 1).
2. Записати і провести 1 психокорекційну або психотерапевтичну вправу, керуючись одним із методів (психогімнастика, арттерапія, казкотерапія, ігрова терапія, психодрама, символдрама) за наступним алгоритмом:

Назва справи

Метод _____

Мета: _____

Цілова аудиторія: _____

Час проведення: _____

Обладнання: _____

Хід проведення:

3.

Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Соціометрія

Психогімнастика

Арттерапія

Казкотерапія

Ігрова терапія

Психодрама

Символдрама

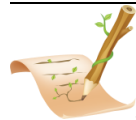
Психологічне консультування

Література: 1, 6, 29 - основна; 3, 49 – додаткова

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №7. (2год)

Тема: Власне методи соціальної педагогіки.

Завдання до заняття:

1. Розробити анкету на одну із запропонованих тем:
 - «Готовність молоді до сімейного життя»
 - «Професійні вміння соціального педагога»
 - «Роль засобів масової інформації у житті людини»

- «Зайнятість учнів у гуртковій діяльності»
- «Ефективність волонтерського руху у Вашому місті»

Завдання для самостійної роботи:

1. Заповнити таблицю «Методи соціальної педагогіки»

Назва методу	Характеристика методу	Сфера застосування в СПД

--	--	--

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Інтерв'ювання

Анкетування

Фокус-група

Експертна оцінка

Література: 1, 3, 7 - основна; 12, 43, 32 – додаткова

НОТАТКИ

Практичне заняття №8. (2год)

Тема: Ресурси як умова забезпечення діяльності.

Питання для обговорення:

1. Класифікація ресурсів СПД.
2. Характеристика внутрішніх ресурсів.
3. Види зовнішніх ресурсів.
4. Сім'я як ресурс СПД.

1. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Ресурси СПД

Фандрейзінг

Матеріальні ресурси

Людські ресурси

Інформаційні ресурси

Технологічні ресурси

Література: 5, 19, 23 - основна; 1, 14, 29, 51 – додаткова

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №8. (2год)

Тема: Використання міжсекторної взаємодії в ресурсному забезпеченні СПД.

Завдання до заняття:

1. Запропонувати три соціально-педагогічні ситуації та визначити необхідний перелік ресурсів для вирішення проблем клієнтів в цих ситуаціях.

Ситуація 1.

Ситуація 2.

Ситуація 3.

Література: 5, 10, 17, 21 - основна; 11, 28, 43 – додаткова

Форма контролю: колоквиум.

НОТАТКИ

Література: 6, 9, 13, 15 - основна; 1, 19 – додаткова

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №9. (2год)

Тема: Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини.

Завдання до заняття:

1. Проведення тренінгу «Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини.»

Література: 2, 3, 4, 21 - основна; 8, 17, 20 – додаткова

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №10. (2год)

Тема: Методи та форми роботи соціального педагога з різними типами сімей.

Завдання до заняття:

1. Підготувати перелік літератури з короткою анотацією, яку можна використовувати для соціально-педагогічної роботи з батьками. (5найменувань)

Практичне заняття №10. (2год)

Тема: Зміст та форми роботи з дітьми, позбавлених батьківського піклування.

Питання для обговорення:

1. Поняття сирітства та соціального сирітства.
2. Причини бездоглядності та безпритульності дітей в Україні.
3. Характеристика неповнолітніх, що відносяться до «дітей вулиці»
4. Зміст соціально-педагогічної роботи з соціальними сиротами в притулку.

Завдання до заняття:

1. Законспектувати статті.

1. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Сирітство

Сирота

Соціальне сирітство

Безпритульні діти

Бездоглядні діти

Діти-втікачі із виховних установ

Література: газета «Соціальний педагог» №4, квітень 2008р., №11, листопад 2007р.

НОТАТКИ

Практичне заняття №11. (2год)

Тема: Соціально-педагогічна робота в закладах інтернатного типу.

Питання для обговорення:

1. Соціально-психологічний портрет дітей, які перебувають в закладах інтернатного типу.
2. Характеристика соціалізації дітей в закладах інтернатного типу.
3. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми в закладах державної системи опіки.
4. Взаємодія спеціалістів у соціально-педагогічній підтримці дітей закладів інтернатного типу.

Завдання до заняття:

1. Написати твір-роздум на тему: «За» та «Проти» виховання дітей-сиріт в закладах інтернатного типу

1. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Усиновлення

Опіка

Піклування

Прийомна сім'я

Дитячий будинок сімейного типу

Література: 3, 8, 12 - основна; 13, 34, 45, 51 – додаткова

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №11. (2год)

Тема: Інноваційні форми опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Завдання до заняття:

1. Зробити порівняльну характеристику прийомної сім'ї та дитячого будинку сімейного типу.

Прийомна сім'я	Дитячий будинок сімейного типу

МОДУЛЬ IV. Соціальна реабілітація дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями.

Практичне заняття №12. (2год)

Тема: Соціально-психологічні особливості дітей з обмеженими функціональними можливостями.

Питання для обговорення:

1. Поняття інвалідності.
2. Характеристика видів відхилень у здоров'ї.
3. Типологія інвалідності.
4. Правила реабілітації дітей з обмеженою дієздатністю.

Завдання до заняття:

1. На основі матеріалів публікації «Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями» заповнити таблицю:

Вид дитячої інвалідності	Соціально-психологічний портрет дитини

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):
Інвалід

Інвалідність

Недуга

Обмежена можливість

Недієздатність

Література: 4, 19, 26, 27 - основна; 8, 9 – додаткова

НОТАТКИ

Практичне заняття №13. (2год)

Тема: Соціально-педагогічна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями.

Питання для обговорення:

1. Особливості медичної, політико-правової та соціальної моделей підтримки осіб з обмеженою дієздатністю.
2. Аналіз сегрегаційного та інтеграційного підходів до вирішення проблем дітей з обмеженими можливостями.
3. Зміст діяльності соціального педагога в системі закладів соціальної підтримки дітей-інвалідів.

Завдання до заняття:

1. Розробити перелік заходів до «Тижня соціальної підтримки дітей-інвалідів»

Понеділок

Вівторок

Середа

Четвер

П'ятниця

Література: 3, 5, 16, 27 - основна; 12, 19, 33, 41 – додаткова

МОДУЛЬ V. Девіації як соціально-педагогічна проблема.

Практичне заняття №14. (2год)

Тема: Соціальні відхилення в розвитку і вихованні дитини.

Питання для обговорення:

1. Взаємозв'язок адаптації, соціалізації та дезадаптації у соціальному розвитку особистості.
2. Соціальні, психологічні та педагогічні передумови дезадаптації неповнолітніх.
3. Форми прояву «важковиховуваності» та особливості соціально-педагогічної роботи з ними.

Завдання до заняття:

1. Скласти кросворд на тему: «Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації».

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):
Девіантна поведінка

Норма

Література: 3, 4, 9, 11 - основна; 8, 17, 45 – додаткова

НОТАТКИ

Практичне заняття №15. (2год)

Тема: Делінквентна поведінка неповнолітніх.

Питання для обговорення:

1. Характеристика різних видів делінквентної поведінки неповнолітніх.
2. Кримінальна поведінка неповнолітніх: причини та наслідки.
3. Форми роботи з неповнолітніми правопорушниками.

Завдання до заняття:

1. На основі вивчення літератури до теми скласти порівняльну характеристику соціологічного, наркологічного та соціально-педагогічного підходів до характеристики наркозалежної поведінки неповнолітніх.

Соціологічний підхід	Наркологічний підхід	Соціально-педагогічний підхід

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):

Делінквентна поведінка

Делінквент

Проступок

Злочин

Адиктивна поведінка

Наркоманія

Психотропні речовини

Токсикоманія

Алкоголізм

Синдром залежності

Література: 4, 10, 23, 27 - основна; 1, 29, 35– додаткова

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №13. (2год)

Тема: Особливості діагностики патохарактерологічної поведінки.

Завдання до заняття:

1. Провести інтерпретацію результатів діагностики неповнолітнього за патохарактерологічним діагностичним опутавальником Лічко.
-
-
-
-
-
-

Прогібіціонізм

Регламентация

Аболіціонізм

Самогубство

Превенція

Інтервенція

Поственція

Література: 2, 6, 8, 16, 27 - основна; 12, 19– додаткова

НОТАТКИ

Практичне заняття №16. (2год)

Тема: Сучасні підходи до профілактики негативних явищ в молодіжному середовищі.

Питання для обговорення:

1. Аналіз профілактичних моделей, Форми профілактичної роботи з дітьми та молоддю.
2. Формування ЗСЖ як напрям соціально-педагогічної роботи.
3. Характеристика програм з ФЗСЖ в Україні.

Завдання до заняття:

1. Підготувати доповідь на тему: «Вплив юнацької субкультури та ЗМІ на формування девіантної поведінки неповнолітніх.

2. Соціально-педагогічний словник (записати визначення понять):
Здоров'я

Здоровий спосіб життя

Охорона здоров'я

Література: 5, 10, 26, 27 - основна; 3, 4, 18, 19 – додаткова

НОТАТКИ

Лабораторне заняття №14. (2год)

Тема: Сучасні підходи у сфері охорони здоров'я та його популяризації.

Завдання до заняття:

1. Проаналізувати профілактичну програму, яка реалізується ЦСССДМ.
2. Розробити перелік форм роботи з профілактики негативних явищ в молодіжному середовищі.

Основна література для підготовки до практичних і лабораторних занять:

1. Абетка соціального педагога / укладач В.В. Волканова.- Х.: Вид. група «Основа», 2011.- 235, [5] с. – (Серія «Соціальному педагогу»)
2. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді - К., 2005.
3. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях - К., 2009.
4. Богданова І.М. Соціальна педагогіка: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008.
5. Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями / О.В. Безпалько та інші; Під заг.ред. І.Д. Звереві. - К., 2004.
6. Докторович М.О. Неповна сім'я: Особливості роботи соціального педагога / Марина Докторович. – К.: Шк. світ, 2010. – 128с.
7. Ельбрехт О. Комплекс методик для діагностики відповідальності та інших професійно-важливих якостей викладача: Метод. посіб. – К.: Міленіум, 2006. – 88с.
8. Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навчальний посібник для ВНЗ. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008р. – 240с.
9. История социальной педагогики: Хрестоматия-учеб.: Учеб. пособие . Под. ред. М.А. Галагузовой. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. - 544 с. (ел. посібник)
10. Капська А. Й., Безпалько О.В., Вайнола Р.Х. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання). - К, 2002.
11. Коваль Л.Г., Зверева І.Д., Хлебик С.Р. Соціальна педагогіка / соціальна робота. Навч. посібник. - К.:ІЗМН, 1997. - 392с. (ел. посібник)
12. Лукашевич М. П. Соціалізація. Виховні механізми і технології: Навч.-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 112с.
13. Методика и технология работы социального педагога: учеб. пособие для студентов пед. училищ и колледжей, обучающихся по специальности «Соц. Педагогика» / Н.И. Никитина, М. Ф. Глухова. – М.: Гуманитар. Узд. Центр ВЛАДОС, 2007г. – 399с.
14. Мудрик А.В. Социальная педагогика: Учеб. для студ. пед. вузов / Под ред. В.А. Сластенина. - 3-е изд., испр. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2000. - 200 с. (ел. посібник)
15. Настільна книга соціального педагога / Авт.-уклад.: Марінушкіна О.Є., Вишнева І.М., Носенко В.В. – Х.: 2010. – 272с.
16. Овчарова Р.В. Справочная книга социального педагога. - М., 2001. - С. 378.
17. Підготовка волонтерів до соціальної роботи: Навчально-методичний посібник / За ред.. А.Й. Капської. – К.: Держсоцслужба, 2005. – 152с.
18. Поліщук В.А., Янкович О.І. Історія соціальної педагогіки та соціальної роботи Курс лекцій / ТДПУ, Тернопіль, 2009. - 256с.(<http://www.info-library.com.ua/books-book-118.html>)
19. Професія соціальний педагог / Упоряд.: О. Главник, за заг. ред. К. Шендеровський, І. Ткач – К.: Главник, 2006. – 112с.
20. Сейко Н.А. Соціальна педагогіка: Курс лекцій. – Житомир: Житомир. держ. пед. ун-тет, 2002. – 260 с. (ел. посібник)
21. Сорочинська В.Є. Організація роботи соціального педагога: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 198с.
22. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями. Навчально-методичний посібник для соціальних працівників і соціальних педагогів / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 168с.
23. "Социальная педагогика: курс лекций (введение в профессию "социальный педагог", основы социальной педагогики, основы социально-педагогической деятельности)" Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. Галагузова М.А., Галагузова Ю.Н., Штинова Г.Н., Тищенко Е.Я. - М., Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. - 416 с. (ел. посібник)
24. Словник-довідник для соціального працівника / Автор-упорядник канд. соціол. наук Литвин А.П. – Тернопіль, 2008. – 225 с. (ел. посібник)
25. Словник-довідник для соціальних педагогів та працівників /За заг. ред. А.Й. Капської. -К.,2000.
26. Соціальна педагогіка. Навчальний посібник / За ред. А. Й. Капської. - К, 2000.

27. Соціальна педагогіка. За ред. А.Й. Капської. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 256с. (ел. посібник)
28. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / За заг. ред. проф. І.Д. Зверевої. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
29. Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник / За ред. І.Д. Зверевої – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 316с.

Додаткова література:

1. Андреева И.Н. Антология по истории и теории социальной педагогики: Учеб. пособ. Для студ. высш. учеб. завед. – М.: Изд. центр «Академия», 2001, – 176 с.
2. Бевз Г.М., Пеша І.Д. Дитина в прийомній сім'ї: нотатки психолога. -К., 2001.
3. Вихованці інтернатів про себе і своє життя / О.М. Балакірєва та ін. - К, 2000.
4. Догляд і підтримка дітей з ВІЛ-інфекцією: навчальний посібник для персоналу дитячих установ, батьків, опікунів, соціальних працівників та інших осіб, що доглядають за ВІЛ-інфікованими дітьми. - К., 2003.
5. Запобігання і протидія насильству в сім'ї. Методичні рекомендації для соціальних працівників. - К, 2004.
6. Здоров'я - моя цінність: Метод. матеріали до тренінгу / Авт.-упор. О.М. Петрик. - К., 2005.
7. Іванова І.Б. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів. - К., 2000.
8. Капська А.Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю. - К., 2001.
9. Консультування сім'ї: методичні поради для консультування батьків. - Частина 2 /За заг.ред. В.Г. Постоного. - К., 2003.
10. Косарецкая СВ., Сітягіна НЮ. О неформальных объединениях молодежи. - К., 2004.
11. Лукашевич М.П., Мигович І.Л., Пінчук І. М. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади. -К., 2001.
12. Макаренко А. С. Педагогическая поэма. — К.: Рад. шк., 1988. - 512 с.
13. Максимова Н.Ю., Мілютіна К.Л. Як порозумітися зі своїми дітьми (конфліктологія для батьків).- К, 2004.
14. Максимова Н.Ю., Толстоухова СВ. Соціально-психологічні аспекти профілактики адиктивної поведінки підлітків та молоді. - К., 2000.
15. Мендяевич В. Д. Психология девиантного поведения. - М., 2001.
16. Молода сім'я, проблеми та умови її становлення / За ред А. Й. Капської. - К., 2003.
17. Мустаева Ф.А. Основы социальной педагогики: Учебник для студентов высших педагогических заведений. - М., 2002.
18. Никитина Л. Е. Социальный педагоге школе. -М., 2003.
19. Овчарова Р.В. Справочная книга социального педагога. - М., 2001.
20. Організація і технологія соціальної роботи з дітьми вулиці / За заг. ред. А. Й. Капської. - К., 2003.
21. Парфанович І.І. Соціальна діагностика. Курс лекцій / Тернопіль, ТДПУ, 2009.- 182 с. (<http://www.info-library.com.ua/books-book-123.html>)
22. Парфанович І.І. Соціальна профілактика. Курс лекцій / Тернопіль, ТДПУ, 2009.- 159 с. (<http://www.info-library.com.ua/books-book-124.html>)
23. Педагогічний словник для молодих батьків. - К., 2003.
24. Петрунько О.В. Актуальні проблеми сексуального виховання підлітків. К., 2004.
25. Пеша І.В. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування. - К., 2000.
26. Підготовка волонтерів та їх роль у реалізації соціальних проектів // Під ред. І.Зверевої, Г. Лактіонової. - К., 2001.
27. Послуги соціальних служб для дітей, молоді, різних категорій сімей Києва/ Підред. К.С. Шендеровського, І.Я. Ткача. - К, 2004.
28. Превентивна робота з молоддю за методом «рівний-рівному».

Навчальний посібник. // За ред. І.Д. Звереві. - К, 2002.

29. Прийомна сім'я: методика створення і соціального супроводу: Науково-методичний посібник / Г.М.Бевз, В.О.Кузьмінський. - К, 2003.

30. Профілактика ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки серед вихованців притулків для неповнолітніх: збірка інформаційних, методичних, ілюстративних матеріалів для спеціалістів / За заг. ред Т.В Журавель, Т. Л.Лях. - К., 2004.

31. Робота з дитиною в прийомній сім'ї. Методичний посібник. - К., 2003

32. Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді / О.Яременко, О.Балакірева, Н.Бутенко та ін. - К., 2000.

33. Словарь по социальной педагогике / Авт.-сост. Л.В.Мардахаев. - М., 2002.

34. Сорока О.В. Арт-терапия в социальной сфере Курс лекцій / Тернопіль, ТДПУ, 2008.- 86 с. (<http://www.info-library.com.ua/books-book-115.html>)

35. Социальная педагогика (конспект лекцій). - М., 2003.

36. Социальная педагогика: Курс лекций / Под общей ред. М.А. Галагузовой. - М., 2000.

37. Социальная педагогика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В. А. Никитина. - М., 2000.

38. Социальная работа / Под ред. В. И. Курбатова. - Ростов-на-Дону, 1999.

39. Социальная работа с инвалидами / Под ред. Е. И. Холодовой. - М., 1996.

40. Социально-педагогическая поддержка детей группы риска: Учеб. пособие// Л.Я.Олифиреико, Т.И.Шульга,И.Ф.Дементьева. - М., 2002.

41. Социология молодежи: Учебное пособие / Под ред. Ю. Г. Волкова. - Ростов-на-Дону, 2001

42. Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями. Методичні рекомендації / Авт.-упорядники Безпалько О.В., Губарева Т. Г. - К., 2002.

43. Соціальна робота з дітьми з особливими потребами: Методичні матеріали для тренера / Під заг. ред. І.Д. Звереві. - К., 2002.

44. Соціальна робота: технологічний аспект. Навчальний посібник / За ред. А. Й. Капської. - К., 2004

45. Соціальне сирітство в Україні: експертна оцінка та аналіз існуючої в Україні системи утримання та виховання / Авт. кол. Л, С. Волинець, Н. М. Комарова та ін. - К., 1998.

46. Соціальний супровід неблагополучної сім'ї. - К., 2003.

47. Соціально-економічні причини насильства в сім'ї в Україні. - К., 2004.

48. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями / За ред. А. Й. Капської. - К., 2003.

49. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / За ред. А. Й. Капської. - К., 2001.

50. Технології створення та функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу/ Авт. кол. Г.М. Бевз, А. Й. Капська, Н.М.Комарова. - К., 2003.

51. Шацкий С.Т. Избранные педагогические сочинения: В 2-х т. – М.: Педагогика, 1980. – Т.1. – 380 с.

52. Штефан Л.А. Соціально-педагогічна теорія та практика в Україні (20-90-ті роки ХХст.) / Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. – Харків: Тов. «ТО Ексмопрес», 2002. – 264 с.

53. Усвідомлене батьківство. Методичні рекомендації до проведення тренінгу. За заг. ред. Лактіонової І.М., 2006.

Ресурси

www.nbuv.gov.ua – національна бібліотека України імені В.І. Вернадського;

www.ban.ru – бібліотека російської академії наук;

www.lib.msu.su – бібліотека московського державного університету

.....
.....

Нехтувані:

.....
.....
.....
.....

Ізольовані:

.....
.....
.....
.....

Рекомендації класному керівнику:

Нормативно-правова база соціального педагога

Соціальні педагоги шкіл входять до психологічної служби (разом із психологом) навчально-виховного закладу і безпосередньо підпорядковуються адміністративно – керівникові закладу, методично – Міському центру практичної психології і соціальної роботи.

Соціальні педагоги керуються в роботі Положенням про психологічну службу системи освіти України (наказ Міністерства освіти України за № 127 від 03.05.99 року).

Основними принципами діяльності соціального педагога є законність, дотримання і захист прав дитини, деференційність, системність, індивідуальний підхід, доступність, конфіденційність, відповідальність за дотримання етичних та правових норм.

Основною метою діяльності соціального педагога є створення соціальних умов для життєдіяльності, різнобічного розвитку категорій дітей, захист їх конституційних прав, здійснення соціального супроводу проблемних сімей, рання профілактика злочинності і правопорушень.

Орієнтовний перелік документів соціального педагога

1. Соціальний паспорт школи (додаток 1).
2. Папка “Нормативні документи”.
3. План роботи на рік (додаток 2).
4. План роботи на місяць (додаток 3).
5. Список категорійних дітей.
6. Соціально-психологічний паспорт дітей, що потребують підвищеної педагогічної уваги (додаток 4).
7. Графік роботи на тиждень (додаток 5).
8. Журнал щоденного обліку роботи (додаток 6).
9. Журнал проведення профілактичної роботи і пропаганди здорового способу життя (додаток 7).
10. Журнал патронажної роботи та обліку матеріальної допомоги (додаток 8).
11. Протоколи індивідуальних консультацій соціального педагога (додаток 9).
12. Протоколи засідань Ради профілактики.
13. Статистичний звіт про роботу соціального педагога (додаток 10).
14. Картотека дітей, що знаходяться під опікою (додаток 11).
15. Список дітей-сиріт та дітей, що залишились без піклування батьків і проживають з опікунами (додаток 12).

Соціальний паспорт _____ класу

Класний керівник -

Кількість учнів у класі –

Діти, що знаходяться під опікою

.....
.....
.....
.....

Діти –сироти

.....
.....
.....
.....

Діти-інваліди

.....
.....
.....
.....

Діти-напівсироти

.....
.....
.....
.....

Діти з багатодітних сімей

.....
.....
.....
.....

Діти з неблагополучних сімей

.....
.....
.....
.....

Діти, які виховуються в неповних сім'ях

.....
.....
.....
.....

Діти-чорнобильці

.....
.....
.....
.....

Діти, які схильні до правопорушень

.....
.....
.....
.....

Матері-одиночки

.....
.....
.....
.....

Діти з малозабезпечених сімей

.....
.....
.....
.....

Додаток 2

**План
роботи соціального педагога**

_____ (назва навчального закладу)

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)
на 20__ - 20__ навчальний рік

№ п/п	Зміст роботи	Термін проведення	Де і з ким проводиться
1.	Вступна частина. Постановка мети, визначення пріоритетного напрямку роботи		
2.	Соціально-психологічні дослідження		
3.	Індивідуальне консультування		
4.	Профілактична робота		
5.	Соціально-психологічна просвіта		
6.	Навчальна діяльність (кількість годин)		
7.	Зв'язки з громадськістю		
8.	Патронажна робота		
9.	Організаційно-методична робота, підвищення фахового рівня		

Директор _____
(назва навчального закладу)

_____ (підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)

**План
робота соціального педагога**

(назва навчального закладу)

(прізвище, ім'я, по-батькові)

на _____ місяць 20____ року

№ п/п	Зміст роботи	Термін проведення	Де і з ким проводиться	Норми часу
1.	Соціально-психологічні дослідження			
2.	Індивідуальне консультування			
3.	Профілактична робота			
4.	Соціально-психологічна просвіта			
5.	Навчальна діяльність (кількість годин)			
6.	Зв'язки з громадськістю			
7.	Патронажна робота			
8.	Організаційно-методична робота, підвищення фахового рівня			

Директор _____
(назва навчального закладу)

(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)

**Статистичний звіт
про роботу соціального педагога**

(назва навчального закладу)

(прізвище, ім'я, по-батькові)

за _____ 20____ - 20____ навчальний рік

№ п/п	Основні види роботи	К-ть чоловік	К-ть класів (груп)
1.	Соціально-психологічні дослідження серед: а) учнів (всього); у т.ч. – початкових класів; - середніх класів; - старших класів; б) педпрацівників; в) батьків.	_____ _____ _____ _____	_____ _____ _____
2.	Індивідуальне консультування а) учнів (всього); - початкових класів; - середніх класів; - старших класів; б) педпрацівників; в) батьків.	_____ _____ _____ _____	_____ _____ _____
3.	Розвивальна та профілактична робота з учнями: а) індивідуальна (всього): у т.ч. - початкових класів; - середніх класів; - старших класів; б) групова (всього) у т.ч. - початкових класів; - середніх класів; старших класів.	_____ _____ _____ _____	_____ _____ _____
4.	Соціально-психологічна просвіта, виступ перед: - учнями; - педпрацівниками; - батьками.	_____ _____ _____	_____ _____ _____
5.	Навчальна діяльність (кількість годин) - факультативи; - уроки; - гурткова робота	_____ _____ _____	_____ _____ _____
6.	Зв'язки з громадськістю (години) - органи виконавчої влади та громадського самоврядування.	_____ _____ _____	_____ _____ _____
7.	Патронажна робота - з дітьми; - з людьми похилого віку.	_____ _____ _____	_____ _____ _____
8.	Організаційно-методична робота, підвищення фахового рівня (години)	_____ _____ _____	_____ _____ _____
9.	Перелік виконаних робіт, які не входять до посадових обов'язків.	_____ _____ _____	_____ _____ _____

Додаток 6**Журнал
щоденного обліку роботи
соціального педагога**

(назва навчального закладу)

Дата	Кількість годин	Вид роботи	Короткий зміст роботи	З ким проводилась	Кількість осіб

Додаток 9**Протоколи
індивідуальних консультацій
соціального педагога**

(назва навчального закладу)

№ п/п	Дата проведення	З ким проводилась	Проблема звернення	Короткий запис змісту консультації

Додаток 5**Графік роботи
соціального педагога на тиждень**

(назва навчального закладу)

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Дні тижня	Зміст роботи	Інтервали часу

**Журнал
проведення профілактичної роботи
соціального педагога**

(назва навчального закладу)

I частина індивідуальна робота

№ п/п	Прізвище, ім'я учня	Тематика роботи	Форма роботи	Дата проведення

II частина групова робота

№ п/п	Клас (класи)	Кількість учнів	Тематика роботи (хто проводить)	Форма роботи	Дата проведення

**Журнал
патронажної роботи та обліку
матеріальної допомоги дітям з малозабезпечених сімей**

№ п/п	Прізвище, ім'я дитини	Причина надання матеріальної допомоги	Джерела матеріальної допомоги	Підстава надання матеріальної допомоги	Підпис про отримання

Особова картка дитини, що знаходиться під опікою

МАТИ: _____

АДРЕСА МАТЕРІ: _____

БАТЬКО: _____

АДРЕСА БАТЬКА: _____

ЖИТЛО: _____

МАЙНО: _____

СЕРТИФІКАТ ВКЛАДЕНО В: _____

СТРАХОВИЙ ПОЛІС № _____ НА СУМУ _____

ВІДОМОСТІ _____ ПРО _____ ПЕРЕМІЩЕННЯ _____ ДИТИНИ:

ОПІКУН: _____

Рішення суду про позбавлення батьківських прав

від _____

№ _____

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

1. Загальні положення

1.1 Ця посадова інструкція розроблена на основі законів України “Про освіту”(зі змінами і доповненнями від 23 березня 1996 р. № 100/96 - ВР), “Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” (від 21 червня 2001 р. № 2558 - ІІІ), Положення про психологічну службу в системі освіти України, (наказ МО України від 03.05.1999р. № 127), кваліфікаційних характеристик соціального педагога згідно Типового положення про атестацію педагогічних працівників України (наказ МО України від 20.08.1993 р. № 310), зі змінами та доповненнями (наказ МО України від 01.12.1998р. № 419) та інших нормативних документів .

1.2 Соціальний педагог призначається на посаду і звільняється з неї начальником міського управління освіти і науки.

1.3 Соціальний педагог повинен мати спеціальну зі “Соціальна робота” або “Соціальна педагогіка” освіту або вищу педагогічну (гуманітарну) освіту.

1.4 Соціальний педагог підпорядкований безпосередньо директору школи .

1.5 У своїй діяльності соціальний педагог керується Законами України з питань освіти соціальної роботи Положенням про психологічну службу в системі освіти України, наказами органів управління освітою всіх рівнів; правилами і нормами охорони праці, техніки безпеки і протипожежного захисту , а також Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку школи, цією Інструкцією. Соціальний педагог дотримується Конвенції про права дитини.

2. Функції

Основними напрямками діяльності соціального педагога є:

2.1 Організація отримання діагностичних відомостей про учнів школи.

2.2 Організація взаємодії та взаємостосунків в системах: “людина - людина”, “людина - організація”, “людина - соціум”, “людина - суспільство”.

2.3 Прогнозує і результати процесу виховання з урахуванням найважливіших факторів розвитку особистості.

2.4 Організація проведення заходів превентивно-профілактичного напрямку.

2.5 Надає соціально – терапевтичну допомогу.

2.6 Використовує правові норми для захисту прав і інтересів учнівської молоді.

3. Посадові обов'язки:

3.1 Забезпечує соціально-педагогічний патронаж дітей та молоді в системі освіти.

3.2 Здійснює посередництво між освітніми установами, сім'єю, державних установ, громадських організацій , відділів соціального захисту неповнолітніх, органів територіального самоврядування, громадськістю; організовувати їх взаємодію, об'єднання зусиль з метою створення в соціальному середовищі умов для всебічного розвитку дітей, підлітків як особистостей, їх благополуччя в мікросоціумі;

3.3 Проводити соціально необхідну роботу щодо організації спілкування дітей, молоді, дорослих за місцем проживання, в мікрорайоні, сімейно-сусідських спільнотах;

3.4 Сприяє участі вихованців у науковій, технічній, художній творчості, спортивній, суспільно-корисній діяльності, виявляє задатки, розкриває здібності.

- 3.5 Забезпечує захист прав дітей в суспільстві, надає допомогу в період соціального і професійного визначення особистості, дбає про професійне самовизначення та соціальну адаптацію молоді
- 3.6 Сприяє подоланню особистісних, міжособистісних, внутрішньосімейних конфліктів;
- 3.7 Залучає громадські організації, творчі спілки, окремих громадян тощо до культурно-освітньої, профілактико-виховної, спортивно-оздоровчої та інших видів роботи.
- 3.8 Надає необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дітям, підліткам, які потребують піклування і підтримки (діти з обмеженими фізичними можливостями, сироти, напівсироти, діти-інваліди); дитячим, молодіжним об'єднанням, угрупованням.
- 3.9 Виховує повагу до батьків, жінки, культурно-національних цінностей, духовних, історичних цінностей України;
- 3.10 Додержується педагогічної етики, поважати гідність особистості дитини, захищати її від будь-яких форм фізичного і психічного насильства, запобігати вживанню ними алкоголю, наркотичних речовин, іншим шкідливим звичкам, пропагувати здоровий спосіб життя;
- 3.11 Займається профілактикою правопорушень неповнолітніх, дитячого побутового, дорожно-транспортного травматизму;
- 3.12 Здійснює корекцію відхилень у поведінці школярів, молоді;
- 3.13 Проводить профілактичну роботу з попередження девіантної поведінки, а також розробляє програми та проекти роботи з "дітьми вулиці"
- 3.14 Працює з групами ризику в умовах неформального спілкування
- 3.15 Сприяє прояву ініціативи, активізації суб'єктивної позиції вихованців.
- 3.16 Постійно підвищує свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру;
- 3.17 Приймає участь в методичних семінарах, заняттях методичних об'єднаннях соціальних педагогів вчителів, коли ставиться питання про захист інтересів дітей і підлітків;
- 3.18 Проводить соціально-психологічне обстеження, надавати консультативну допомогу дітям та батькам з багатодітних, неповних, неблагонадійних та інших проблемних сімей;
- 3.19 Знає функції, права державних установ, громадських, релігійних організацій в системі освіти, конвенцію про права дитини, інші законодавства та нормативні акти, та документи з питань навчання і виховання, основи трудового законодавства.

4. Права

Соціальний педагог має право на:

- 4.1 Самостійний вибір пріоритетних напрямків роботи, співвідношення різних видів робіт з огляду на потреби школи.
- 4.2 Робочий кабінет забезпечений методичним, матеріальним обладнанням згідно з Положенням про психологічний кабінет затверджений Міністерством освіти і науки України.
- 4.3 Захист професійної честі і гідності.
- 4.4 Ознайомлення зі скаргами та іншими документами, що містять оцінку його роботи, надання щодо них пояснень.
- 4.5 Захист своїх інтересів самостійно і / чи через представника/ , в тому числі адвоката, у випадку дисциплінарного чи службового розслідування, пов'язаного з порушенням педагогом норм професійної етики.
- 4.6 Конфіденційність дисциплінарного (службового) розслідування, за винятком випадків, передбачених законом.
- 4.7 Підвищення кваліфікації.
- 4.8 Проходження атестації на відповідну кваліфікаційну категорію, не рідше одного разу в 5 років.

4.9 Відмову від виконання розпоряджень адміністрації в тих випадках, коли ці розпорядження протирічать професійно – етичним принципам чи завданням роботи, функціональним обов'язкам.

5. Відповідальність

5.1 За невиконання чи неналежне виконання без поважних причин Статуту чи правил Внутрішнього розпорядку школи, інших локальних актів, законних розпоряджень адміністрації, посадових обов'язків, встановлених цією інструкцією, соціальний педагог несе дисциплінарну відповідальність у порядку, визначеному трудовим законодавством.

5.2 За застосування, в тому числі одноразове, методів виховання, пов'язаних із фізичним чи моральним насиллям над учнем, скоєння іншого аморального вчинку, соціальний педагог може бути звільнений з посади, яку він обіймає, відповідно до трудового законодавства і Закону України "Про освіту".

5.3 За незбереження професійної таємниці та розповсюдження відомостей, що отримані в процесі діагностичної, консультативної роботи, якщо це може завдати шкоди учневі та його оточенню.

5.4 За завдані школі чи учасникам освітнього процесу у зв'язку з виконанням (невиконанням) своїх посадових обов'язків збитки соціальний педагог несе матеріальну відповідальність у порядку та в межах, встановлених трудовим і / чи цивільним законодавством.

5.5 Розглядати питання і приймати рішення тільки в межах своєї компетенції.

6. Взаємовідносини (зв'язки за посадою)

Соціальний педагог:

6.1 Працює за графіком, складеним виходячи із 40 – годинного робочого тижня і затвердженим директором школи.

6.2 Підтримує зв'язки з практичним психологом школи, педагогічним колективом; підпорядкований психологічному центру міста.

6.3 Подає директору і до центру професійного підпорядкування річний звіт про роботу.

6.4 Отримує від адміністрації школи інформацію нормативно – правового і організаційно – методичного характеру, ознайомлюється під розписку з відповідними документами